

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **A. Z.**, narozený dne X
t. č. ve X
zastoupeného advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2024, č. j. OAM-44/LE-LE05-LE05-R3-2016,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2024 č.j. OAM-44/LE-LE05-LE05-R3-2016 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2024 č.j. OAM-44/LE-LE05-LE05-R3-2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 12. 4. 2016 rozhodnuto tak, že azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se neuděluje a doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu nelze udělit.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce úvodem poukázal na zcela jasnou motivaci žalovaného za každou cenu žádost žalobce zamítnout. Rekapituloval svůj azylový příběh, ve vlasti mu hrozí mučení i ztráta života, dále hrozí vydírání jemu a jeho blízkým osobám, pochází z Čečenska, odkud musel v roce 2009 uprchnout, Čečensko je již dvě desetiletí ovládáno brutálními kadyrovskými strukturami a žalobci hrozí nebezpečí z důvodu jeho předchozího aktivního podílu na boji o čečenskou nezávislost. Uvedl, že v době první čečenské války 1994-1996 figuroval v postavení X a aktivně spolupracoval s nejvyššími patry čečenských vůdců, zapojil se i do druhé války 1999-2009, ale své činnosti brzy zanechal, když pochopil, že jde spíše o náboženské otázky, skončil i s podporou osvobozeneckého hnutí, roku 2008 byl přepaden maskovanými muži a násilně vyslýchán ohledně totožnosti bojovníků za čečenskou nezávislost, následně byl zbit, upadl do kómatu a byl postřelen do hlavy, fotografie je ve správním spise, tvrdil to po celou dobu řízení a dostupnými prostředky to prokázal. Nejednalo se však o ojedinělou událost, ale pouze o nejzávažnější vyvrcholení neúnosného stavu pronásledování jeho osoby, žalobce byl mučen a vyslýchán již i mezi lety 2000 a 2001, mnohokrát byl na ulici zastaven a zpovídan neznámými osobami, o kterých má důvodně za to, že byly vládními úřady pověřeny, aby ho vyslýchaly a mučily, vždy se zajímaly o to, jaký má vztah k Ruské federaci. Útoky kadyrovců vůči jeho osobě pokračovaly, byl opakovaně mučen a nucen k udávání spolubojovníků, identitu útočníků žalobce neznal a nezná, měli donutit žalobce ke spolupráci, kterou nemohl poskytnout, z důvodu stupňujících se útoků ze strany kadyrovců utekl do Evropy, kde žil ze strachu v anonymitě. Situaci v Čečensku považoval za rozpornou s právním státem a dodržováním základních práv a svobod, odkázal např. na nález Ústavního soudu ze dne 10. 9. 2013 sp. zn. III. ÚS 665/11 a na Rezoluci Parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 1738 (2010) z 22. 6. 2010 o právních prostředcích nápravy porušování lidských práv v oblasti severního Kavkazu, která vyzývá smluvní státy Rady Evropy k obezřetnému postupu při posuzování žádostí uprchlíků ze severního Kavkazu včetně Čečenska, dochází k mimosoudním popravám, nucenému mizení osob, mučení odpůrců a jiných osob nepohodlných kadyrovskému režimu, k falešným obviněním ve vykonstruovaných procesech a následným mizením, k porušování zásad spravedlivého procesu, k tomu všemu odkázal na řadu dalších zpráv (resp. uvedl jejich internetové odkazy). Ohradil se proti tomu, že nedošlo k řádnému posouzení jeho azylového příběhu, vyhodnocení bylo formalistické, ochrana mu byla odepřena. Trestní stíhání vedené proti němu ve vlasti považoval za vykonstruované, jeho cílem je vzbudit dojem u orgánů jiných států, které by mohly žalobci poskytnout ochranu, že žalobce opustil Čečensko poté, co se dopustil domnělé trestné činnosti, dále je jeho cílem předání žalobce do moci místních složek k dalšímu mučení a vydírání. Žalobce do řízení poskytl i čestná prohlášení 5 různých osob, které potvrzují azylový příběh žalobce, všechny tyto osoby byly též připraveny svědčit, kdy opomenutí svědeckých návrhů žalovanému vytkl Nejvyšší správní soud (bod 21 rozsudku 6 Azs 204/2022-45). Poukazoval na to, že je stíhán za domnělou vraždu, její vyšetřování

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

stojí na jediné výpovědi svědkyně, která navíc v průběhu řízení opakovaně měnila výpověď ohledně identity pachatele, žalobce (resp. jeho zástupci) dosud nebylo umožněno nahlédnout do spisu vedeného v rámci trestního řízení ve vlasti (a to údajně až do doby, než bude přítomen na území domovského státu!), žalobce tak svou nevinu nemůže prokázat ani před orgány České republiky, aniž by sám vycestoval do domovského státu. Odkazoval též na to, že na místě činu nebyly odebrány daktyloskopické ani biologické stopy, proměnlivé svědectví žalobkyně má pochybnou výpovědní hodnotu, jediný podezřelý z vraždy byl údajně propuštěn jen na základě písemného slibu nevycestovat ze země, dané vyšetřování není řádné ani důvodné, proces je vykonstruovaný, má žalobci znemožnit získání mezinárodní ochrany v ČR. Vzhledem k tomu, že žalovaný byl posledním rozsudkem NSS přinucen připustit, že obvinění vznesené vůči žalobci bylo s nezanedbatelnou pravděpodobností vykonstruované, je třeba obvinění z vraždy pokládat za velmi pravděpodobný projev pronásledování a hrozby, která v zemi původu žalobci hrozí.

3. V prvním žalobním bodě se žalobce vyjádřil k nesprávné aplikaci § 12 zákona o azylu. Uvedl, že je překvapivý závěr žalovaného, dle kterého žalobci nelze udělit mezinárodní ochranu podle § 12 zákona o azylu, žalovaný tak rozhodl pouze pod tíhou posledního rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), dle kterého nemohl uplatnit přísnější vylučovací klauzuli dle § 15 zákona o azylu v žádné z jejích forem. Žalobci již dvakrát nebyl udělen azyl s ohledem na aplikaci vylučovací klauzule, žalovaný nyní zaujal opačný postoj, aniž by to v průběhu řízení signalizoval a umožnil žalobci argumentačně reagovat, žalobce neměl důvod se domnívat, že bude jeho azylový příběh posouzen diametrálně odlišně než v předchozích dvou řízeních, přiměřeně lze vycházet z rozsudku NSS ze dne 20. 5. 2024 č.j. 9 As 66/2023-72, jde o princip legitimního očekávání.
4. Rozsudky zmíněné žalovaným jsou nepřiléhavé a jeho úvaha ohledně vnitřní dynamiky čechského politického systému je kostrbatá. Měl za to, že žalovaný dezinterpretuje rozsudek NSS ze dne 13. 8. 2008 č.j. 2 Azs 45/2008-67, který netvrdí, že by předchozí účast žadatele na ozbrojeném konfliktu nebylo možné podřadit pod důvod pro udělení azylu, a naopak připouští, že účast v občanské válce je azylově relevantním kritériem. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2024 č.j. 41 Az 29/2023 je na případ žalobce skutkově nepřiléhavý a nelze jej vnímat tak, že zakotvuje výklad, dle kterého předchozí účast na občanské válce (vnitrostátním ozbrojeném konfliktu) kategoricky nemůže žadatele dostat do situace, kdy je nově nastolenému režimu nepohodlný či je pro svou účast podezřelý v rámci poválečného „čištění“.
5. Nesouhlasil ani s vyhodnocením dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Závěr žalovaného o tom, že i rodina nynějšího vůdce Čechenska Kadyrova se účastnila první války na protiruské straně a tedy není důvod k pronásledování žalobce, považoval za absurdní a bizarní, svědčící o argumentační nouzi žalovaného. Dle žalobce Kadyrov učinil z Čechenska loutkový stát Ruské federace, loajálně podporuje Vladimíra Putina, brutálně potlačuje protiruský sentiment, i ruský režim postupuje tvrdě proti „zpupným“ Čechencům. Žalobce nesouhlasí s čechenským režimem, protože odmítá ruskou nadvládu, nesouzní ani s islamistickým směřováním čechenského vládnoucího režimu, v případě návratu do Čechenska by byl zabit či odstraněn. Žalovaný dle žalobce nemá zákonný důvod, aby žalobci mezinárodní ochranu neudělil, jeho pokus uplatnit vylučovací klauzuli byl Nejvyšším správním soudem překažen, jeho zjevným záměrem je žalobci mezinárodní ochranu neudělit, a to přesto, že žalovaný neshledal dostatek důvodů ke konstatování

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nevěrohodnosti a azylový příběh žalobce bezpochyby projde i testem přiměřené pravděpodobnosti. Jelikož žalovaný tímto nesprávným výkladem odůvodnil i to, že neobstaral zprávy o zemi původu žalobce, je rozhodnutí nezákonné i pro nedostatek skutkových zjištění. Obstarání takových zpráv by přitom mohlo svědčit spíše pro závěr, že jako válečný veterán poražené strany žalobce může čelit dalšímu pronásledování. I předběžný závěr o tom, dle jakých zákonných ustanovení azylový příběh žalobce posuzovat, od kterého se pak následně odvíjí mimo jiné i užití vylučovací klauzule, musí být řádně zdůvodněn a musí mít oporu ve spisovém materiálu.

6. Ve druhém žalobním bodě žalobce uplatnil námitky proti aplikaci § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Nesouhlasil s aplikací této vylučující klauzule, neboť se nedopustil vážného zločinu, což měla být dle žalovaného loupež spáchaná v roce 2015. S odkazem na judikaturu (zejm. rozsudky NSS ze dne 15. 10. 2020 č.j. 7 Azs 213/2020-25 a ze dne 1. 2. 2017 č.j. 6 Azs 309/2016-28) argumentoval, že při hodnocení pojmu „vážný zločin“ je třeba jednání posoudit též individuálně, výše trestu sama o sobě nerozhoduje, kvalifikace jednání dle vnitrostátního práva jako „zvlášť závažný zločin“ je pouze jedno z více nezbytných kritérií, zločin musí dosahovat vysokého stupně závažnosti, je třeba vzít v úvahu, že žadatel již trest odnětí svobody vykonal. Poukázal též na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2016 č.j. 49 Az 71/2015-26 a rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2020 č.j. 1 Azs 396/2020-37. Ohledně zapojení do tzv. organizované skupiny namítal, že v ní splývá rozdíl mezi organizátory a osobami, které snad měly naplnit znaky trestného činu, žalobce byl v rámci činnosti organizované skupiny zapojen méně, proto mu byl vyměřen trest na spodní hranici zákonné trestní sazby a na území České republiky byl do té doby osobou bezúhonnou, uložený trest již vykonal a od spáchání trestného činu uplynulo 10 let, k těmto důležitým okolnostem však žalovaný detailně nepřihlédl. Dále uvedl, že litoval skutečností, které se staly, a situace, ve které se vlivem nepříznivého sociálního prostředí v zemi původu ocitl, chce se odvrátit od minulosti a žít jiný život. Uzavřel, že vylučující klauzuli dle ust. § 15a zákona o azylu lze aplikovat toliko v extrémních případech, přičemž u žalobce nebyly stanovené podmínky splněny, rozhodnutí je proto nezákonné. Opět se jedná o snahu žádosti žalobce za každou cenu nevyhovět, čemuž nasvědčuje i to, že byl žalovaný po dlouhou dobu v řízení nečinný s odkazem na nezbytnost vyčkat pravomocného ukončení trestního stíhání žalobce v jiných věcech. Jde o nekonzistentní postoj žalovaného, neboť pokud k uplatnění vylučující klauzule postačoval trestný čin loupeže, nebylo třeba vyčkávat, jak dopadnou další trestní řízení. Pro udělení doplňkové ochrany neexistuje překážka, žalovaný postupoval nestandardně.
7. Ve třetím žalobním bodě žalobce namítal, že žalovaný se vůbec nevyjádřil k otázce udělení humanitárního azylu. Na humanitární azyl přitom vylučující klauzule nedopadá a žalovaný je povinen vyložit neurčitý právní pojem a konfrontovat jej se zjištěným skutkovým stavem. Interpretace žalovaného je bezdůvodně restriktivní, humanitární azyl lze udělit i u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou. Žalovaný se k humanitárnímu azylu vůbec nevyjádřil, ačkoliv to bylo namístě s ohledem na specifitu situace žalobce, dosavadní délku správního řízení, a při vědomí zrušení § 67 zákona o pobytu cizinců zákonem č. 173/2023 Sb.
8. Závěrem poukázal na to, že jeho případ je soudy projednáván opakovaně, žalovaný mění důvody neudělení mezinárodní ochrany, odlišně posuzuje relevantní aspekty žalobcova případu, zamítá žalobcovu žádost, aniž by se striktně dostal do konfliktu se závaznými právními názory Nejvyššího správního soudu v jeho věci. Nepřípustnost procesního ping-pongu s prvopisem potvrzuje S. T.

pongu řešil NSS ve věci 5 Azs 105/2018-46, v dané věci je tak nutné, aby soud rozhodnutí žalovaného změnil a mezinárodní ochranu žalobci udělil. Požádal o přednostní projednání dané věci, neboť je již více než dva roky ve vyšetřovací vazbě.

9. Navrhl, aby soud změnil první výrok napadeného rozhodnutí tak, že mezinárodní ochrana dle § 12 písm. b) se uděluje a stanovil dobu její platnosti, či alternativně, aby změnil druhý výrok napadeného rozhodnutí tak, že doplňková ochrana dle § 14a odst. 1, odst. 2 písm. a) a b) se uděluje a stanovil dobu její platnosti, či alternativně, aby soud rozhodl tak, že žalobci se uděluje humanitární azyl dle § 14 a stanovil dobu jeho platnosti, či alternativně, pokud by uvedeným návrhům nevyhověl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, dále požádal o přiznání náhrady nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný s žalobními námitkami nesouhlasil, odkázal na obsah správního spisu a na napadené rozhodnutí, které považoval za souladné se zákonem a dostatečné, žalovaný zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi tvrzeními žalobce a opatřil potřebné podklady pro vydání rozhodnutí.
11. Měl za to, že na případ žalobce bylo nezbytné aplikovat § 15 zákona o azylu, z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že v případě žalobce existuje důvodné podezření, že se na území Ruské federace dopustil vážného nepolitického zločinu, a to vraždy, tj. zvláště závažného zločinu i v optice azylového práva. Poukázal na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 8. 2019 č.j. 14 To 84/2019, dle kterého z extradičních materiálů vyplývá zcela konkrétní důvodné podezření, že žalobce dne 3. 1. 2009 v hádce nožem úmyslně usmrtil svou tehdejší blízkou přítelkyni, vrchní soud neměl důvod pochybovat o tom, že se nejedná o uměle vykonstruované trestní stíhání, čímž vyvrátil námitky žalobce. O charakteru osoby žalobce a jeho nebezpečnosti pro společnost svědčí také skutečnost, že se na území ČR rovněž dopustil závažné násilné trestné činnosti, za což byl soudem pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání šesti let a trestu vyhoštění na dobu 5 let. Žalobce je tak důvodně podezřelý ze spáchání zločinu vraždy, vážného nepolitického zločinu, na území Ruské federace, a proto je vyloučen z možnosti udělení doplňkové ochrany, žalovaný to v napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodnil, žalobce svou trestnou činnost v Ruské federaci popírá, žalobce však je nevěrohodnou osobou násilnické povahy. Žalobce byl rovněž na území SRN trestně stíhán mj. pro nebezpečné ublížení na zdraví ve stadiu pokusu a nedovolené držení omamných látek. Žalobce se rovněž na území ČR dopustil vážného trestného činu loupeže dle § 173 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákona a s ohledem na její násilný charakter, organizovanost, vysoký stupeň společenské nebezpečnosti a délku uloženého trestu odnětí svobody žalovaný po individuálním přezkumu trvá na tom, že se jedná o zvláště závažný zločin ve smyslu trestního i azylového práva v souladu s kvalifikační směrnicí. Žalobci byl uložen druhý nejvyšší trest, kdy v rámci organizované skupiny vystupoval velmi aktivně a vůči poškozenému užil přímé násilí, o závažnosti trestné činnosti svědčí i fakt, že byl žalobci již při jeho prvním odsouzení na území ČR uložen nepodmíněný trest odnětí svobody o délce 6 let. S ohledem na výše uvedené byly na případ žalobce aplikovány vylučující klauzule dle § 15 odst. 1 písm. b) a § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.
12. Navrhl, aby žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

13. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce, státní příslušník X, podal dne 12. 4. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice.
14. Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 4. 2020 č.j. OAM-44/LE-LE05-LE05-2016 bylo konstatováno, že žalobci nelze udělit mezinárodní ochranu pro existenci důvodů dle ustanovení § 15 a § 15a zákona o azylu (vyklučující klauzule).
15. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 9. 2020 č.j. 16 Az 25/2020 – 40 rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 4. 2020 zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění soud žalovanému vytkl, že nevedl samostatnou úvahu o důvodnosti podezření ze spáchání trestného činu vraždy, tuto úvahu nezasadil do kontextu s žalobcovým azylovým příběhem, nevyžádal si celý extradiční spis, nezjistil žalobcovu azylovou historii a ve vztahu k žalobci neposoudil zásadu non-refoulement.
16. Rozsudkem ze dne 30. 8. 2021 č.j. 8 Azs 192/2020 – 48 (později publikovaným pod č. 4248/2021 Sb. NSS) Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu ze dne 10. 9. 2020 i rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 4. 2020 zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Souhlasil s městským soudem ohledně nevedení samostatné úvahy o důvodnosti podezření ze spáchání vážného nepolitického zločinu mimo území České republiky žalovaným a o jejím nezasazení do kontextu s žalobcovým azylovým příběhem, avšak závěr o nezbytnosti vyžádat si celý extradiční spis označil za předčasný a neztotožnil se s názorem městského soudu, podle něž má žalovaný zjistit žalobcovu azylovou historii a posoudit ve vztahu k němu zásadu non-refoulement, neboť dle názoru Nejvyššího správního soudu v případě uplatnění vylučujících klauzulí dle ust. § 15 a § 15a zákona o azylu nejsou správní orgány povinny zásadu non-refoulement posuzovat.
17. Žalobce v průběhu správního řízení uváděl, že podporoval čečenskou nezávislost, účastnil se obou čečenských válek (v první válce dělal průvodce a někdy i bojoval, byl ozbrojen a střílel, druhé války se zúčastnil jen na jejím počátku, asi 7 – 8 měsíců, neboť nesouhlasil s vývojem směrem k islamizaci, byl stoupencem nezávislosti Čečenska, ale neusiloval o kavkazský emirát), a proto měl ve vlasti potíže, vlast naposledy opustil začátkem roku 2009. Tvrdil, že byl ve vlasti pronásledován a mučen kadyrovci, byl i postřelen do hlavy, obává se návratu, protože by byl ohrožen jeho život a zdraví ze strany současných proruských struktur. Popíral, že by se v České republice dopustil zločinu loupeže, na jeho odsouzení mělo prý zájem státní zastupitelství, které si odsouzení dle názoru žalobce přálo, své trestní stíhání v Ruské federaci pro zločin vraždy započaté v roce 2009 označoval jako vykonstruované s ohledem na svou účast v čečenských válkách, své vystupování pod falešnou totožností odůvodňoval vlastní bezpečností. S žalobcem byly provedeny pohovory dne 10. 5. 2016, 28. 6. 2018 a 20. 3. 2019 a prostřednictvím právního zástupce předložil četná písemná vyjádření.
18. V extradičních materiálech obsažených ve správním spisu je uvedeno, že žalobce měl v uvedený čas na uvedeném místě po vzájemné hádce své intimní partnerce úmyslně způsobit nožem tělesná poranění v podobě řezné rány na přední straně krku s poškozením životně důležitých orgánů, v důsledku čehož partnerka na místě zemřela, poté měl spolu s blíže nezjištěnou osobou tělo partnerky odvézt na okraj města a vyhodit jej na liduprázdném místě. Vina žalobce byla prokazována výpověďmi svědkyně, protokolem o ohledání místa činu a jinými materiály trestního spisu. V trestní věci byla uskutečněna řada vyšetřovacích a jiných procesních úkonů včetně výslechů svědků, rekognice, prohlídek dokumentů a předmětů týkajících se trestní věci.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

19. Podle usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2019 sp. zn. Nt 409/2019 je žalobcovo vydání do vlasti přípustné, a to pro skutek, pro nějž byla ruskými orgány podána žádost o extradici, spočívající v úmyslném usmrcení jiného. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 8. 2019 sp. zn. 14 To 84/2019 byla zamítnuta stížnost proti uvedenému usnesení městského soudu, dle vrchního soudu bylo dokazování v prvním stupni provedeno ve vyhovujícím rozsahu, extradiciční materiály jsou dostatečné a vyplývá z nich určitá soustava důkazů, jimiž je trestní podezření odůvodněno, skutek, který je žalobci kladen za vinu, je rovněž ruskými orgány dostatečně konkretizován, není důvod pochybovat, že nejde o uměle vykonstruované trestní stíhání, vše nasvědčuje tomu, že se skutek stal, nese znaky konkrétní trestné činnosti a panuje důvodné podezření, že jej spáchal obviněný. Neztotožnil se s žalobcovými stížnostními námitkami, k nimž uvedl, že o vykonstruované trestní stíhání nejde.
20. Proti extradicičním rozhodnutím brojil žalobce ústavní stížností, která byla odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost usnesením ze dne 4. 5. 2020 sp. zn. II. ÚS 3246/19. Ústavní soud uvedl, že pochybení v postupu obecných soudů, ani v jejich závěru o přípustnosti žalobcova vydání do Ruské federace, neshledal, městský soud dostatečně posoudil obecnou situaci v zemi původu, vydávání do Ruské federace je obecně přípustné, žalobce pak neprokázal žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by pro něj vyplývala obava, že by byl v případě vydání ve vlasti vystaven mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení či flagrantnímu porušení práva na spravedlivý proces, oba soudy všechny okolnosti možného porušení těchto práv uvažily a v tomto ohledu svá rozhodnutí zevrubně a přesvědčivě odůvodnily, podrobně se zabývaly též dostatečností extradicičních podkladů. Ústavní soud neměl výhrady k postupu vrchního soudu, který posoudil jako nedůvodnou námitku stěžovatele, že trestní stíhání je zinscenováno a vedeno z politických důvodů.
21. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 16. 6. 2016 sp. zn. Nt 2019/2016, které téhož dne nabylo právní moci, bylo rozhodnuto o žalobcově předání do Spolkové republiky Německo na základě evropského zatýkacího rozkazu vydaného německým státním zastupitelstvím dne 3. 2. 2016, a to k trestnímu stíhání pro skutky právně kvalifikované jako trestné činy nebezpečné ublížení na zdraví ve stadiu pokusu, úmyslné řízení vozidla bez řidičského oprávnění a nedovolené držení omamných látek, kterých se měl dopustit ve dnech 24. 6. 2015, 21. 8. 2015 a 17. 9. 2015 na území Spolkové republiky Německo. Následně byla německým orgánům dne 15. 3. 2018 zaslána informace, že žalobce je vazebně stíhán v České republice a byl již vysloven nepravomocný odsuzující rozsudek. Přípisem ze dne 26. 4. 2018 německé orgány informovaly, že evropský zatýkací rozkaz byl mezitím zrušen a státní zastupitelství bere žádost o předání zpět. Usnesením ze dne 15. 5. 2018 sp. zn. Nt 2019/2016 městský soud na základě zpětvzetí žádosti ukončil řízení o žalobcově předání.
22. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2018 sp. zn. 56 T 7/2016 byl žalobce odsouzen pro zločin loupeže dle § 173 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku v jednočinném souběhu se zločinem neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku dle § 234 odst. 1, odst. 4 písm. a) trestního zákoníku a pro další skutek kvalifikovaný jako přečin padělání a pozměnění veřejné listiny dle § 348 odst. 1 trestního zákoníku, a to k úhrnnému trestu odnětí svobody ve výměře šesti let, trestu vyhoštění ve výměře pěti let a propadnutí věci, konkrétně mobilního telefonu a zavíracího nože. Oba skutky byly spáchány na území České republiky. První skutek spočíval v tom, Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

že žalobce jako člen organizované skupiny poté, co ostatní členové za účelem majetkového prospěchu uvedli poškozeného do situace, která měla působit dojmem, že poškozený chtěl členku skupiny znásilnit či pohlavně zneužít, řekl poškozenému, že zavolají policii, nebo musí zaplatit odškodné, poškozený si vybral zavolání policie, načež jej žalobce udeřil pěstí do krku pod levou tvář tak silně, až si poškozený levou tvář prokousl, následně poškozený začal na videozáznam pořízený žalobcem na jeho mobilní telefon ze strachu přiznávat svou vinu a zavazovat se k odškodnému, žalobce mu napovídal, co má říkat, poškozený byl následně donucen napsat text se stejným obsahem na papír, následně žalobce se spoluobžalovaným vyšli ven, odemkli a prohlédali automobil poškozeného, pak se neúspěšně pokusili vybrat z bankomatu částku 10 000 Kč z bankovní karty vydané na jméno poškozeného, žalobce se spoluobžalovaným se poté vrátili do bytu a začali poškozenému nadávat, že jim lhal, neboť na účtech k platebním kartám nebyly žádné peníze. Druhý skutek spočíval v tom, že žalobce jako řidič motorového vozidla při silniční kontrole předložil policii k prokázání totožnosti rumunský řidičský a občanský průkaz, oba doklady byly vystaveny na jméno A. A., narozený dne X, odborným zkoumáním bylo zjištěno, že oba průkazy jsou celkové padělky, o čemž žalobce věděl, jelikož při pobytu ve Spolkové republice Německo užíval doklady s pravými údaji, přesto si nezjištěným způsobem opatřil průkazy s další identitou. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 6. 2018 sp. zn. 10 To 34/2018 byla všechna podaná odvolání zamítnuta, čímž odsuzující rozsudek nabyl dne 5. 6. 2018 právní moci. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2019 č.j. 7 Tdo 327/2019 – 2556 byla podaná dovolání odmítnuta jako zjevně neopodstatněná, a to včetně dovolání podaného žalobcem.

23. Usnesením předsedy senátu Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2022 sp. zn. Nt 409/2019 byl žalobce vzat do předběžné vazby, která měla započít okamžikem výkonu trestu z uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze sp. zn. 56 T 7/2016, jehož konec byl stanoven dnem 18. 1. 2022. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 5. 5. 2022 sp. zn. Nt 409/2019 byla zamítnuta žalobcova žádost o propuštění z předběžné vazby na svobodu a nebyla přijata nabídka peněžité záruky v částce 1 000 000 Kč učiněná žalobcovým rodinným přítelem; z odůvodnění mj. vyplynulo, že usnesením policie ze dne 13. 1. 2022 č.j. KRPA-240703-5/TČ-2021-001473 bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání pro spáchání zločinu vydírání dle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. b) trestního zákoníku spáchaného ve spolupachatelství, jehož se měl dopustit ve Vazební věznici Praha-Pankrác minimálně od 1. 1. 2020 do 30. 3. 2020.

24. Žalovaný rozhodnutím ze dne 31. 5. 2022 OAM-44/LE-LE05-LE05-R2-2016 rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 12. 4. 2016 tak, že žalobci nelze udělit azyl pro existenci důvodů dle ustanovení § 15 zákona o azylu a že žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu pro existenci důvodů dle ustanovení § 15a zákona o azylu. Žalovaný shledal, že žalobci nelze udělit azyl, poněvadž tomu brání vylučující klauzule dle ust. § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Uvedl, že žalobce je důvodně podezřelý ze spáchání vážného nepolitického zločinu, konkrétně je v Ruské federaci stíhán pro vraždu, obě extradiční rozhodnutí českých soudů shledávají podezření z vraždy důvodným, proti čemuž neměl námitek ani Ústavní soud. Seznal, že žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu, poněvadž tomu brání vylučující klauzule dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Uvedl, že žalobce je důvodně podezřelý ze spáchání vraždy, krom toho byl žalobce pravomocně odsouzen českými soudy za spáchání zvláště závažného zločinu loupeže k trestu odnětí svobody v délce šesti let a trestu vyhoštění v délce pěti let.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

25. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 8. 2022 č.j. 4 Az 21/2022-70 zamítl žalobu proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2022. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 9. 11. 2022 č.j. 6 Azs 204/2022-45 rozsudek městského soudu ze dne 19. 8. 2022 č.j. 4 Az 21/2022-70 a rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2022 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. NSS shledal, že neobstojí závěr žalovaného, převzatý i městským soudem, že na základě zjištěných skutečností je zde důvodné podezření, že stěžovatel v Rusku spáchal vážný nepolitický zločin ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Dále shledal, že za skutkové situace, kdy trestní soudy již rozhodly o přípustnosti vydání stěžovatele, avšak v době, kdy nemohly vzít v úvahu pozdější zásadní vývoj na poli mezinárodního práva a lidských práv, žalovaný měl s ohledem na tuto změnu okolností a zejména na absolutní charakter závazku vyplývajícího z čl. 3 Úmluvy posoudit otázku, zda vydáním stěžovatele nedojde k porušení zákazu *refoulement*. Podotkl však, že v dalším řízení již tuto povinnost mít nebude, neboť ministr spravedlnosti vydání stěžovatele do Ruské federace nepovolil.
26. Dle informace Ministerstva spravedlnosti ze dne 18. 10. 2022 ministr spravedlnosti rozhodnutím ze dne 14. 10. 2022 nepovolil vydání žalobce k trestnímu stíhání do Ruské federace.
27. Dle protokolu ze dne 25. 8. 2023 byl žalobce seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí, které tvořily: žádost o mezinárodní ochranu a poskytnutí údajů k žádosti, protokoly o pohovorech dne 10. 5. 2016, 28. 6. 2018 a 20. 3. 2019, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2018 č.j. 56 T 7/2016, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 6. 2018 č.j. 10 To 34/2018 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2019 č.j. 7 T do 327/2019.
28. Ve vyjádření k podkladům ze dne 29. 9. 2023 žalobce uvedl, že mu v zemi původu stále hrozí nebezpečí mučení, újmy na zdraví a smrti, které se v poslední době ještě zvýšilo, setrval na své žádosti o mezinárodní ochranu. Vyjadřoval se též k možnosti užití vylučujících klauzulí dle § 15 odst. 1 písm. b) a § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, kde uplatnil argumentaci k trestnímu stíhání vedenému v Ruské federaci pro trestný čin vraždy, navrhoval doplnění dokazování, měl za to, že s ohledem na tento čin by vylučující klauzule neměla být aplikována. Apeloval na to, aby vylučující klauzule nebyla aplikována a žalobci byla udělena mezinárodní ochrana.
29. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 11. 11. 2024 č.j. 18 A 29/2024-55 ve věci ochrany proti nečinnosti uložil žalovanému povinnost, aby do 15 dnů od nabytí právní moci rozsudku rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany.
30. Žalovaný v napadeném rozhodnutí ze dne 29. 11. 2024 rozhodl tak, že žalobci neudělil azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a dále rozhodl, že doplňkovou ochranu nelze udělit pro existenci důvodů dle § 15a zákona o azylu. Blíže se soud bude obsahem napadeného rozhodnutí zabývat v souvislosti s vypořádáním žalobních námitek.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

31. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

řízení pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

32. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť postupoval dle § 76 odst. 1 písm. a) a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
33. Soud shledal důvodné námitky týkající se vypořádání důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu a dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je v této části nepřezkoumatelné, přičemž skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spise.
34. Žalovaný v napadeném rozhodnutí ohledně § 12 písm. b) zákona o azylu vyšel z tvrzení žalobce, dle kterého je v zemi původu pronásledován (hrozí mu mučení a zabití od bezpečnostních složek a vykonstruované trestní stíhání), a to z důvodu jeho účasti v obou čečenských válkách (za nezávislost Čečenska) a snahy bezpečnostních složek získat od žalobce informace o dalších účastnících těchto válek. Žalovaný neshledal azylový příběh za nevěrohodný a připustil, že se žalobce válek mohl zúčastnit a že zná účastníky první války. Dle žalovaného je obecně známo a vyplývá i z informací shromážděných v průběhu správního řízení, které jsou obsahem správního spisu, že i představitelé současného proruského režimu v Čečensku, včetně rodiny prezidenta Kadyrova, se účastnili první čečenské války a stáli na protiruské straně konfliktu, teprve ve druhé čečenské válce se postavili na stranu Ruska. Žalobce se sice uvedených konfliktů zřejmě zúčastnil, to však dle názoru žalovaného nevysvětluje, proč by měl být v současnosti (i v roce 2009) terčem pronásledování ze strany silových struktur, když se těchto konfliktů účastnil i první proruský prezident Čečenska, otec současného čečenského prezidenta. V důsledku toho považoval tvrzení žalobce o pomstě ruských orgánů za jeho účast v první válce a na počátku druhé války za zcela nevěrohodné, a to již proto, že této pomsty by se dle tvrzení žalobce účastnily čečenské struktury tzv. kadyrovci, kteří se boje proti Rusku zúčastnili též. Žalovaný tedy měl za to, že důvodem jednání proti žalobci bylo pouze výkupné a později snaha zjistit informace o účastnících druhé čečenské války (islamistického povstání). Takové motivy považoval žalovaný za věrohodné, nicméně žádný z nich nelze podřadit pod důvody taxativně vyjmenované v § 12 písm. b) zákona o azylu. V případě žalobce tak při jeho návratu do vlasti neshledal odůvodněný strach z pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu.
35. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel z následujících podkladů: žádost o mezinárodní ochranu a poskytnutí údajů k žádosti, protokoly o pohovorech dne 10. 5. 2016, 28. 6. 2018 a 20. 3. 2019, vyjádření právního zástupce žalobce, a v části ohledně doplňkové ochrany navíc i z těchto podkladů: rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2018 č.j. 56 T 7/2016, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 6. 2018 č.j. 10 To 34/2018 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2019 č.j. 7 Tdo 327/2019.
36. Soud, na rozdíl od žalovaného, nepovažuje za obecně známou skutečnost, že představitelé současného proruského režimu v Čečensku, včetně rodiny prezidenta Kadyrova, se účastnili první čečenské války a stáli na protiruské straně konfliktu, a teprve ve druhé čečenské válce se postavili na stranu Ruska, notorieta nejsou ani informace týkající se politického systému v Čečensku a historie tzv. čečenských válek. Jedná se o poměrně specifické informace týkající se historicko-politické situace v zemi původu žalobce, o kterých není možné konstatovat, že se jedná o notorietu, kterou není třeba dokazovat. Za notorietu by bylo možné označit objektivizovanou do jisté míry nespornou

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

skutečnost. Podle rozsudku NSS ze dne 21. 1. 2020 č.j. 4 Azs 427/2019-40 v případě informací o vnitropolitické situaci jiného státu nelze bez dalšího tvrdit, že jsou obecně jednotlivcům či české občanské společnosti „bezpečně“ známy. Žalovaný však neuvedl ani zdroj takových informací, ani mezi podklady pro rozhodnutí nezařadil žádné informace o zemi původu, ze kterých by tyto informace vyplývaly. Jedná se tak o zjištění, která nemají oporu ve správním spisu.

37. Už vůbec se pak nejedná o obecně známou skutečnost, že by mocenské struktury v Čečensku jistě žalobce nepronásledovaly (nyní, i v minulosti) resp. nechtěly se mu pomstít za jeho účast v čečenských válkách, neboť se boje proti Rusku zúčastnily též. To je třeba označit za naprostou spekulaci žalovaného, která není ani notoriitou, ani nijak logicky nevyplyvá z předpokladu, že se současné mocenské struktury tehdy skutečně čečenské války na protiruské straně účastnily (což není notoriitou, ani není opřené o podklady, ze kterých žalovaný vycházel). I kdyby totiž současní představitelé moci v Čečensku skutečně dříve na protiruské straně bojovali, není vůbec vyloučeno, že by poté, co by se tito představitelé z rozličných důvodů připojili na stranu opačnou tj. proruskou, potírali své bývalé spolubojovníky. Jedná se o otázky, které musí být podloženy adresnými podklady týkajícími se země původu, přičemž tyto podklady musí být pečlivě analyzovány a musí z nich být učiněna příslušná skutková zjištění a teprve na jejich podkladě je možné činit závěry. Takto však žalovaný nepostupoval, žádné podklady týkající se situace v zemi původu mezi podklady rozhodnutí nezařadil, ohledně země původu, historie tzv. čečenských válek a jejich důsledků pro aktuální situaci neučinil žádná zjištění, místo se uchýlil k nepodloženým spekulacím. Ve spise se pouze na č.l. 122-129 nacházejí zcela obecné informace o Ruské federaci, které však mezi podklady žalovaný nezařadil a žádná zjištění z nich v napadeném rozhodnutí neučinil (navíc ani z nich žádné shora uvedené informace nevyplyvají). Další materiály ve spise, např. materiály doložené žalobcem, žalovaný v napadeném rozhodnutí nezmínil a nijak je neanalyzoval.
38. Ze všech těchto důvodů je výše uvedený závěr žalovaného, kde označil za nevěrohodné tvrzení žalobce, podle kterého by mohl být terčem pomsty pro jeho účast v čečenských válkách, zcela nepřezkoumatelný. Neobstojí tak ani vyhodnocení žalovaného, který tímto vyloučil perzekuci žalobce pro jeho účast v čečenských válkách a který za možné důvody označil pouze výkupné či snahu získat informace o jiných účastnících války, což však nejsou důvody taxativně uvedené v § 12 písm. b) zákona o azylu. Na jiných důvodech pak žalovaný vyhodnocení podmínek dle § 12 písm. b) nepostavil. V navazujícím řízení musí žalovaný shromáždit věrohodné, adresné a ověřené informace týkající se situace v zemi původu, učinit z nich příslušná skutková zjištění a tato vyhodnotit s ohledem na individuální situaci žalobce.
39. Soud neprováděl k důkazu materiály týkající se politické situace a stavu dodržování lidských práv v Čečensku, které žalobce označil v žalobě, neboť jednak je žalobce přímo k důkazu nenavrhoval, a dále lze konstatovat, že je primárně úkolem žalovaného, aby relevantní informace o zemi původu v řízení o mezinárodní ochranu zjistil a v napadeném rozhodnutí se s nimi vypořádal, což žalovaný dosud neučinil.
40. Námitku ohledně překvapivosti napadeného rozhodnutí, která má dle názoru žalobce spočívat v tom, že žalovaný v průběhu řízení nesignalizoval, že ve věci azylu nebude aplikovat vylučující klauzuli, neshledal soud důvodnou. Žalovaný v případě žalobce v rozhodnutích ze dne 15. 4. 2020 a ze dne 31. 5. 2022 rozhodl tak, že žalobci nelze udělit azyl pro existenci důvodů dle ustanovení § 15 zákona o azylu a že žalobci nelze Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

udělit doplňkovou ochranu pro existenci důvodů dle ustanovení § 15a zákona o azylu, tedy v obou případech se jednalo o aplikaci vylučující klauzule. Žalobce obě tato rozhodnutí napadl žalobou a ve druhém případě podal též kasační stížnost, kde brojil mj. proti aplikaci vylučujících klauzulí v případě žalobce. Nejvyšší správní soud v posledním rozsudku ze dne 9. 11. 2022 č.j. 6 Azs 204/2022-45 shledal, že neobstojí závěr žalovaného, dle kterého na základě zjištěných skutečností je zde důvodné podezření, že stěžovatel v Rusku spáchal vážný nepolitický zločin ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Tedy jinými slovy, že neobstojí závěr žalovaného, který na případ žalobce aplikoval uvedenou vylučující klauzuli. Věc byla následně vrácena žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém však žalovaný nebyl nijak omezen v tom smyslu, že by se nemohl zabývat věcně posouzením podmínek pro udělení azylu dle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Žalovaný byl v tomto řízení podle § 36 odst. 3 správního řádu povinen umožnit žalobci seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, což učinil. Z ničeho však nevyplývá povinnost, že by měl žalovaný signalizovat žalobci, jakým věcným způsobem v daném případě rozhodne. Z vyjádření žalobce k podkladům ze dne 29. 9. 2023 je pak patrné, že žalobci bylo zcela zřejmé, že žalovaný může ve věci i nadále trvat na uplatnění vylučující klauzule nebo se bude věcně zabývat naplněním podmínek § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, argumentace žalobce směřovala k oběma takovým možnostem. Jeho námitka tak není opodstatněná.

41. Pokud jde o vypořádání důvodů dle § 12 písm. a) zákona o azylu, soud žalobní námitky důvodné neshledal.
42. Žalovaný v této části odůvodnil napadené rozhodnutí tím, že žalobce sice uvedl, že je stoupencem nezávislosti Čechenska, a proto je v Rusku pronásledován, z jeho výpovědi však nevyplývá, že by vyvíjel nějakou činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za níž by byl vystaven pronásledování. Jednání, kterému byl dle svých slov v zemi původu vystaven, totiž nesouviselo s uplatňováním politických práv a svobod, ale s účastí na ozbrojeném konfliktu, tedy protože se účastnil čečenských válek, případně se snahou bezpečnostních složek získat od něj informace o dalších účastnících válek. Jak výslovně žalobce sdělil, příslušníci bezpečnostních složek nevěděli, co dělal, věděli pouze, že se obou válek zúčastnil; účast na ozbrojeném konfliktu však nepatří mezi politická práva a svobody, jak jsou definována v Listině základních práv a svobod (ve druhém oddílu hlavy druhé), jak vyložil NSS ve svém rozsudku ze dne 13. 8. 2008 č.j. 2 Azs 45/2008-67 nebo Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 12. 1. 2024 č.j. 41 Az 29/2023, kde výslovně uvedl, že účast v nestátní ozbrojené skupině nelze podřadit pod žádné z uvedených ústavně chráněných politických práv.
43. Odůvodnění žalovaného je sice stručné, žalovaný mohl své úvahy více rozvinout. I přes tuto stručnost je však v zásadě v souladu s uvedenou judikaturou.
44. Podle Praktického komentáře k zákonu o azylu *K jeho udělení dochází v případě, že osoba již byla v zemi původu pronásledována. K čl. 43 Listiny, stejně tak k azylu podle § 12 písm. a) chybí ucelená judikatura, vzhledem k národní povaze nelze vycházet ani z mezinárodních pramenů a judikatury. (Chmelíčková, N., Votočková, V. Zákon o azylu: Praktický komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-1-25].*
45. Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 13. 8. 2008 č.j. 2 Azs 45/2008-67 podrobně zabýval výkladem § 12 písm. a) zákona o azylu, přičemž konstatoval: „Je-li totiž ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu vykládáno systematickým a teleologickým výkladem, znamená to, že je vykládáno souladně s článkem 43 Listiny základních práv a svobod (dále též

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

„Listina“), podle jehož první věty „Česká a Slovenská Federativní Republika poskytuje azyl cizincům pronásledovaným za uplatňování politických práv a svobod,“ a to jednak proto, že má toto ustanovení ústavního pořádku vyšší právní sílu, a jednak proto, že je ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni, jak o tom ostatně svědčí i důvodová zpráva k tomuto zákonnému ustanovení: „Důvodem pro udělení azylu jsou buď důvody podle čl. 43 Listiny, nebo důvody podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků.“ Napojení tohoto zákonného ustanovení na Listinu ovšem nutně vede k tomu, že i výklad jeho jednotlivých pojmů a součástí musí respektovat terminologii a systematiku Listiny, jakkoli v jiných částech zákona o azylu - tedy tam, kde je odrazem mezinárodního a evropského práva a v souladu s nimi má být vykládáno - je na takový postup nahlíženo spíše skepticky. To dosvědčuje z rozhodovací činnosti zdejšího soudu rozsudek ze dne 10. 10. 2003, sp. zn. 2 Azs 15/2003 (publ. pod č. 77/2004 Sb. NSS), kde soud odmítl považovat za přijatelný důvod poskytnutí azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu pouze to, že v právním řádu země původu žadatele chyběla obdoba článku 15 odst. 3 Listiny. Při výkladu § 12 písm. a) zákona o azylu však naopak systematika Listiny respektována být musí a souladně s ní tak musí být vymezeno i to, jaká práva jsou podle něj „politickými právy a svobodami“, a musí za ně být nutně označena politická práva obsažená v Hlavě II Oddílu druhém Listiny. K totožnému závěru dospívá ostatně i chudá komentářová literatura k Listině (viz Klíma, K. a kol.: Komentář k Ústavě a Listině, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2005, str. 992). Na tom jistě nic nemění ani to, že sám článek 43 Listiny měl svůj předobraz v článku 16 odst. 2 (od roku 1993 článek 16a odst. 1) německého Základního zákona, podle něž „politicky pronásledovaní požívají práva azylu“. Jeho předobrazem naopak byl podle německé komentářové literatury k tomuto ustanovení (viz Von Münch, I.: Grundgesetz-Kommentar, Band 1, C. H. Beck, München 1992, str. 925) článek 1 A bod 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (publ. pod č. 208/1993 Sb., dále též „Ženevská úmluva“).“ (podtržení doplněno – pozn. soudu)

46. Z toho plyne, že za politická práva ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu je třeba považovat politická práva obsažená v hlavě II oddílu druhém Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), mezi která patří svoboda projevu a právo na informace, petiční právo, právo shromažďovací, právo sdružovací, právo podílet se na správě veřejných věcí a právo na odpor. Stoupenectví nezávislosti Čečenska by hypoteticky bylo možné považovat za výkon svobody projevu dle čl. 17 odst. 1 Listiny (každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem), nicméně žalobce jej projevoval svou účastí v čečenské válce (resp. válkách), kde buď napomáhal ozbrojencům jako průvodce popř. někdy i sám bojoval (jak popsal při pohovorech), což je však z rozsahu tohoto práva pojmově vyloučeno. Tedy takový projev nemůže být pod toto politické právo zahrnut. Podle komentáře: „Máme za to, že z režimu čl. 17 by měly být vyloučeny jakékoliv **fyzické (násilné) útoky** vůči osobám. Pokud tedy bude konkrétní subjekt „vyjadřovat názor“ tím, že se dopouští teroristických útoků, vražd či ublížení na zdraví, byť spojených s určitým názorovým poselstvím (politická vražda, teroristický útok jako politický manifest, zhanobení těla oběti vyrytím určitého nápisu apod.), nelze režim čl. 17 vůbec aplikovat. Svoboda projevu nebyla historicky uznávána a garantována proto, aby (být jen potenciálně) legitimizovala útoky na člověka. Jednotlivec by tedy neměl být „zvěčněn“ či degradován na předmět (nástroj) sdělování názoru jiné osoby proti své vůli (zákaz instrumentalizace lidské bytosti jakožto součást ochrany důstojnosti jednotlivce – srov. čl. 1), a tudíž je vhodné režim svobody projevu na uvedený způsob jednání vůbec neaplikovat. Cílem svobody projevu má být volnost šíření myšlenek, informací a názorů, nikoliv svoboda fyzického násilí na jiných osobách.“ (BARTOŇ, Michal, HEJČ, David. Čl. 17 [Svoboda projevu a právo na informace]. In:

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

HUSSEINI, Faisal, BARTOŇ, Michal, KOKEŠ, Marian, KOPA, Martin a kol. *Listina základních práv a svobod. 1. vydání (1. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2021, marg. č. 31.) Z toho plyne, že výkonem svobody projevu ve smyslu čl. 17 Listiny nemůže být účast v ozbrojeném konfliktu, byť je motivována určitým politickým názorem, a žalovaný v tomto závěru nepochybil.

47. Shora uvedený rozsudek NSS ze dne 13. 8. 2008 č.j. 2 Azs 45/2008-67 se tedy vyjádřil k tomu, co je třeba považovat za politická práva a svobody dle § 12 písm. a) zákona o azylu. Nelze souhlasit s žalobní námitkou, že by tento rozsudek připouštěl, že účast v občanské válce je azylově relevantním kritériem, jde o větu vytrženou z kontextu, kde je v závěru rozsudku pouze uváděn obsah určité zprávy o zemi původu.
48. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2024 č.j. 41 Az 29/2023-34 vychází ze situace, kdy cizinci nebyl udělen azyl, neboť žalovaný jeho někdejší bojovou činnost pro PKK (Strana kurdských pracujících) nepovažoval za projev politických práv, v žalobě bylo tvrzeno, že činnost cizince v PKK je vyjádřením jeho politického názoru a projevem uplatnění jeho politického práva a politického názoru. Krajský soud v Brně žalobu důvodnou neshledal, zabýval se otázkou, zda účast žalobce v PKK coby bojovníka může být uplatňováním politických práv, uvedl, že pojem uplatňování politických práv ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu je nutné vykládat v souladu s čl. 43 Listiny, ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu je totiž promítnutím tohoto článku Listiny na zákonné úrovni, proto se tato forma azylu někdy označuje jako *ústavní azyl*; politickými právy a svobodami pro účely ústavního azylu se proto myslí politická práva podle hlavy druhé oddílu druhého Listiny (rozsudek NSS ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67). Soud dále shledal, že pokud jde o účast žalobce v PKK, žalovaný dospěl ke správnému závěru, že *žalobce v zemi původu neuplatňoval svá politická práva* ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, resp. hlavy druhé oddílu druhého Listiny (čl. 17 až 23), mezi která patří: svoboda projevu a právo na informace, petiční právo, právo pokojně se shromažďovat, právo svobodně se sdružovat, právo podílet se na správě veřejných věcí a právo na odpor, přičemž účast v nestátní ozbrojené skupině nelze podřadit pod žádné z uvedených ústavně chráněných politických práv; ani žalobce se ostatně ve své žalobě neopírá o žádné konkrétní politické právo, jehož projev by působení v PKK mělo představovat. Dále soud poukázal na to, že některé státy považují PKK za teroristickou organizaci a PKK je zároveň na unijním sankčním seznamu osob a skupin zapojených do teroristických činů.
49. Z hlediska případu žalobce je podstatné, že Krajský soud v Brně ve shodě se shora uvedeným rozsudkem NSS č.j. 2 Azs 45/2008-67 uvedl, že za politická práva dle § 12 písm. a) zákona o azylu je třeba považovat práva, která jsou stanovená v hlavě druhé oddílu druhého Listiny, mezi kterými však není vyjadřování politického názoru prostřednictvím účasti v nestátní ozbrojené skupině. To přesně je případ žalobce, který svůj politický názor dával najevo tím, že se aktivně zapojil do ozbrojeného konfliktu, přičemž ani nepoukazoval na žádné konkrétní politické právo, které měla tato účast představovat. Žalobce přitom ani v žalobě přímo nepopíral závěr žalovaného, že účast v nestátní ozbrojené skupině není politickým právem ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, ani neuvedl žádnou samostatnou argumentaci, dle které by tvrdil, že politickým právem je a z jakých důvodů, žalobce pouze namítal nesprávnou interpretaci výše uvedených rozsudků žalovaným.
50. Ke shora uvedenému rozsudku Krajského soudu v Brně č.j. 41 Az 29/2023-34 je dále třeba konstatovat, že v něm soud sice poukázal i na další charakteristiku předmětné Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

ozbrojené skupiny, která je některými státy považována za teroristickou a je na unijním sankčním seznamu, nicméně to nepředstavovalo rozlišující znak z hlediska toho, zda lze účastenství v ozbrojené skupině samo o sobě považovat za uplatnění politického práva.

51. Soud neshledal pochybení ani ve vypořádání podmínek pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.

52. Žalovaný se touto možností zabýval, a to na str. 18 napadeného rozhodnutí, kde uvedl, že se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu, žádný důvod hodný zvláštního zřetele však nezjistil, žalobce je dospělou, plně právně způsobilou a praceschopnou osobou, sdělil, že má hepatitidu C, ale z jeho vyjádření nevyplynulo, že by se s tím léčil nebo by mu toto onemocnění způsobovalo v běžném životě zásadní komplikace. Dále uvedl, že má ledvinu spuštěnou dolů, ale ani v této souvislosti žádnou zdravotní komplikaci neuvedl, výslovně prohlásil, že jinak je jeho zdravotní stav normální. Žalovaný tak shledal, že žalobce nevyžaduje žádnou specializovanou či ve vlasti nedostupnou péči. Konstatoval, že tento druh azylu lze udělit, pokud by situace žadatele byla natolik výjimečná, že by bylo nehumánní azyl neudělit. Takové důvody však v případě žalobce neshledal.

53. Obecná východiska soudního přezkumu ohledně humanitárního azylu shrnul Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs 6/2018-33: *„Podle § 14 zákona o azylu lze azyl z humanitárních důvodů udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud připomíná, že citované ustanovení v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, jehož výklad ze strany žalovaného podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení žalovaného odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není žalovaný povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. května 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). V případě stěžovatele přitom žalovaný vůbec neshledal důvod hodný zvláštního zřetele, bez něhož je jeho správní vyloučení ohledně udělení humanitárního azylu vyloučeno. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. března 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“*

54. Z judikatury NSS tak vyplývá, že humanitární azyl je ze své povahy výjimečný institut, který se uděluje například osobám těžce postiženým, těžce nemocným, či osobám, které pocházejí z oblastí, jež jsou významně zasaženy humanitární katastrofou, a je koncipován jako dobrodíní státu, a nikoli jako právo žadatele na přiznání azylu (viz rozhodnutí NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010-92, ze dne 2 9. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47, ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 167/2016-31).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

55. Nelze souhlasit s námitkou, že by se žalovaný k otázce humanitárního azylu vůbec nevyjádřil, neboť tuto možnost vypořádal, soud považuje výše popsané hodnocení žalovaného v souladu se shora uvedenou judikaturou za dostatečné, ve shodě s žalovaným pak má za to, že nebyl naplněn neurčitý právní pojem „v případě hodném zvláštního zřetele“, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení žalovaného, zda humanitární azyl udělit, či nikoliv, žalovaný své závěry podložil přezkoumatelným úvahami vycházejícími z individuálních okolností daného případu. Žalobce se ve správním řízení humanitárního azylu výslovně nedomáhal, ani v žalobě neuvedl žádné konkrétní námitky, kterými by shora uvedené hodnocení zpochybnil, pouze neurčitě odkazoval na specifickou situaci žalobce. Dále poukazoval na délku řízení, to však samo o sobě není okolností, na kterou by cílilo ust. § 14 zákona o azylu, jak je patrné ze shora uvedené judikatury. Podmínky pro udělení humanitárního azylu pak nijak neovlivňuje ani skutečnost, že bylo zákonem č. 173/2023 Sb. zrušeno ust. § 67 zákona o pobytu cizinců, z ničeho nevyplývá, že by § 14 zákona o azylu měl zrušené ustanovení nahrazovat.
56. Soud nepovažoval za důvodné námitky týkající se nesprávné aplikace vylučující klauzule dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, kterou byl žalobce vyloučen z možnosti udělení doplňkové ochrany.
57. Předně soud podotýká, že žalovaný v rozhodnutí ze dne 31. 5. 2022 vyloučil možnost udělení doplňkové ochrany žalobci s ohledem na § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, kdy jedním z důvodů bylo, že žalobce byl rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2018 č.j. 56T 7/2016 pravomocně odsouzen pro spáchání zvlášť závažného zločinu loupeže. Městský soud rozsudkem č.j. 4 Az 21/2022-70 žalobu proti rozhodnutí ze dne 31. 5. 2022 zamítl, rozsudek byl napaden kasační stížností, ve které však žalobce neuplatnil námitky proti uplatnění vylučující klauzule z důvodu spáchání loupeže. V důsledku toho se ani Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 11. 2022 č.j. 6 Azs 204/2022-45 přezkumem uplatnění vylučující klauzule dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu z důvodu spáchání trestného činu loupeže žalobcem nijak nezabýval.
58. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu s ohledem na vylučující klauzuli dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť žalobce byl pravomocně odsouzen českými soudy (viz rozsudek MS v Praze č.j. 56T 7/2016) za spáchání zvlášť závažného zločinu loupeže dle § 173 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku v jednočinném souběhu se zločinem neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku dle § 234 odst. 1, odst. 4 písm. a) trestního zákoníku a pro další skutek kvalifikovaný jako přečin padělání a pozměnění veřejné listiny dle § 348 odst. 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v délce šesti let a trestu vyhoštění v délce pěti let. K posouzení loupeže jako vážného zločinu sdělil, že nemůže zpochybňovat pravomocný rozsudek trestního soudu v otázce spáchání loupeže, je však povinen posoudit, zda lze žalobcovo jednání podřadit pod pojem „vážný zločin“ dle azylového práva; žalobce spáchal trestný čin loupeže jako člen organizované skupiny, tedy podléhající trestní sazbě v rozmezí 5 – 12 let a kvalifikovaný jako zvlášť závažný zločin dle trestního zákoníku, spáchaný zločin tak lze obecně považovat za vážný; žalobce s dalšími spolupachateli oloupil muže, kterého spolupachatelka vlákala do bytu, žalobce poškozeného zastrášoval, donutil jej, aby se na kameru i písemně přiznal k sexuálnímu útoku, nutil jej, aby zůstal nahý, v okamžiku, kdy poškozený chtěl zavolat policii, jej fyzicky napadl, prohlídal též jeho osobní automobil a pokusil se z jeho karty vybrat finanční prostředky z bankomatu. Shledal, že míra společenské škodlivosti žalobcova
- Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

jednání je vysoká s ohledem na úmyslné spáchání, násilný charakter, spáchání vícero skutků a organizovanost, žalobce byl aktivním účastníkem jednání (přestože to popíral), kromě organizátora byl jediným, kdo použil proti poškozenému přímé násilí, s ohledem na jeho roli mu byl v rámci skupiny uložen druhý nejprísnější trest, ačkoliv nebyl přímo organizátorem a účastnil se jen jednoho ze dvou stíhaných útoků. Jde tak o jednání vysoce společensky nebezpečné a též závažné. Jedinou polehčující okolností bylo, že dosud nebyl na území České republiky trestán, což však mj. s ohledem na spáchání loupeže prakticky okamžitě po příchodu na území České republiky, s ohledem na to, že šlo o násilnou trestnou činnost a dopustil se i dvou dalších méně závažných trestných činů, nelze brát coby okolnost revidující závěr o spáchání vážného zločinu ve smyslu azylového práva. Poukázal na to, že žalobce tuto trestnou činnost zcela popíral a bagatelizoval, stíhání považoval za smyšlené, zločin se dle něj nejeví jako vážný, v rámci skupiny byl pasivní. Žalovaný však takovou bagatelizaci odmítl, je zřejmé, že žalobce se sám staví do role oběti, tedy dosud své jednání nepodrobil žádné sebereflexi. Přitom dle NSS je přístup žadatele k jím spáchané trestné činnosti jedním z důležitých hledisek při rozhodování o tom, zda uplatnit vylučující klauzuli. Uzavřel, že jsou dány důvody pro uplatnění vylučující klauzule dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť žalobce je důvodně podezřelý ze spáchání vážného zločinu, a proto mu nelze poskytnout doplňkovou ochranu.

59. Shora uvedené posouzení je obdobné, jaké žalovaný uplatnil v rozhodnutí ze dne 31. 5. 2022. Soud tak nemá důvod odchýlit se od hodnocení, které již uvedl v rozsudku ze dne 19. 8. 2022 č.j. 4 Az 21/2022-70, neboť tato část odůvodnění kasační stížností napadena nebyla, a tedy nebyla ani Nejvyšším správním soudem posouzena jako nesprávná.
60. Žalovaný aplikaci vylučující klauzule založil na spáchání trestného činu loupeže žalobcem na území České republiky. Především je zcela zřejmé, že v případě loupeže existuje u žalobce „důvodné podezření“ z jejího spáchání, neboť žalobce byl rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2018 sp. zn. 56 T 7/2016 za loupež odsouzen, odvolání byla zamítnuta usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 6. 2018 sp. zn. 10 To 34/2018, téhož dne tak odsuzující rozsudek za spáchání loupeže nabyl právní moci; následná dovolání byla usnesením Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2019 č.j. 7 Tdo 327/2019 – 2556 odmítnuta jako zjevně neopodstatněná. V případě pravomocného odsouzení českými trestními soudy je tak standard „důvodné podezření“ bezpochyby naplněn a není třeba se jím dále podrobně zabývat. Stejný správný závěr učinil v napadeném rozhodnutí i žalovaný.
61. Zbývalo posoudit, zda žalobcem spáchaná loupež představuje „vážný zločin“. Pojem „vážný zločin“ není založen už tím, že jde o zvláště závažný zločin dle ust. § 14 odst. 3 trestního zákoníku, což trestný čin loupeže splňuje již v základní skutkové podstatě (§ 173 trestního zákoníku). Dále je k tomu nezbytné posoudit více kritérií než jen hrozící výši trestu, a to s ohledem na individuální okolnosti každého jednotlivého případu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017 č.j. 6 Azs 309/2016 – 28 a usnesení téhož soudu ze dne 1. 12. 2021 č.j. 6 Azs 218/2021 – 26). K tomu soud uvádí, že zločin loupeže představuje závažný zásah do osobní integrity jiného člověka, v konkrétním případě žalobce k tomu přistupovala řada dalších okolností zvyšujících závažnost zločinu. Žalobce předně nebyl odsouzen pro spáchání činu dle základní skutkové podstaty, ale skutkové podstaty kvalifikované (jako člen organizované skupiny), vzhledem k výši trestní sazby (5 – 12 let) byl zločin loupeže projednáván v prvním stupni před krajským soudem (resp. Městským soudem v Praze), navíc byl žalobce odsouzen za spáchání dalších dvou
- Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

trestných činů, jednoho v jednočinném a druhého ve vícečinném souběhu s loupeží. Zločin loupeže byl též spáchán plánovitým jednáním více osob (organizované skupiny), spočíval v nalákání poškozeného do bytu a jeho nařčení ze sexuálního deliktu vůči jiné člence organizované skupiny, poškozený musel čelit dlouhotrvajícímu jednání, byl nucen se k údajnému sexuálnímu jednání přiznávat, bezprostředně ze strany žalobce byl napaden silným úderem do obličeje, pachatelé (a to mj. právě žalobce osobně) tak použili přímé fyzické násilí a nevystačili si s „pouhými“ výhrůžkami. Šlo tedy o závažné jednání trvající delší časový úsek a směřující vůči integritě poškozeného, dle soudu ve své intenzitě jednoznačně naplňuje znaky vážného zločinu, jak jej má na mysli § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Na uvedených závěrech nemůže nic změnit ani skutečnost, že se jednalo o žalobcovo první odsouzení na území České republiky, neboť ostatní konkrétní okolnosti týkající se spáchání zločinu loupeže jsou velice závažné.

62. Pro podřazení zločinu loupeže pod „vážný zločin“ (a to dokonce při naplnění toliko základní skutkové podstaty) se v jiné konkrétní věci vyslovil i Nejvyšší správní soud (usnesení ze dne 6. 9. 2017 č.j. 10 Azs 78/2017 – 43): *„Stěžovatel se s odkazem na judikaturu NSS, konkrétně rozsudek ze dne 1. 2. 2017, čj. 6 Azs 309/2016–28, snaží zvrátit rozhodnutí soudu tvrzením, že pojmy „vážný zločin“ a „zvlášť závažný zločin“ jsou autonomní, tj. ne vždy se musejí překrývat a nelze vycházet pouze z trestněprávního významu tohoto pojmu; tato argumentace však právě stěžovateli nemůže nijak prospět. V právě citovaném rozsudku se NSS ztotožnil se stanoviskem generálního advokáta ke spojeným věcem C-57/09 a C-101/09 řešeným před Soudním dvorem EU, podle něhož „za vážné zločiny jsou obecně považovány zločiny proti životu, fyzické integritě nebo svobodě člověka“. Sám Soudní dvůr pak ve svém rozsudku v této věci ze dne 9. 11. 2010 uzavřel, že je vždy třeba konkrétně posoudit, jakého skutku se žadatel o mezinárodní ochranu dopustil. Zatímco ve věci 6 Azs 309/2016 byl žadatel odsouzen za výrobu omamných látek ve stádiu pokusu, stěžovatel v nynější věci byl odsouzen za dokonanou loupež. S ohledem na znění skutkové podstaty loupeže podle § 234 odst. 1 trestního zákona (kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci) nelze pochybovat o tom, že čin, kterého se stěžovatel dopustil, lze označit za vážný v jeho eurokonformním významu (srov. též rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2011, čj. 4 Azs 60/2007–136).“*
63. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí dostatečným způsobem vypořádal s kvalifikací žalobcem spáchané loupeže jako „vážného zločinu“, svou pozornost zaměřil na zásadní skutkové okolnosti včetně polehčujících okolností, posoudil typový i individuální charakter daného jednání, konstatoval též skutečnost, že žalobce po spáchání trestného činu neprojevil dostatečnou sebereflexi, velmi komplexně posoudil relevantní subjektivní i objektivní okolnosti. Žalovaný tak nečinil automatický závěr pouze z toho, že loupež se řadí mezi zvlášť závažné zločiny dle českého trestního zákoníku.
64. Žalobce v žalobním bodu týkajícím se vylučující klauzule dle ust. § 15a zákona o azylu mj. odkázal na některé judikáty správních soudů, závěry citované žalobcem však pouze potvrzují, že žalovaný při podřazení žalobcem spáchané loupeže pod pojem „vážný zločin“ postupoval v napadeném rozhodnutí správným způsobem. Žalovaný totiž respektoval zásadu, že status zvlášť závažného zločinu sám o sobě vážný zločin dle azylového práva nezakládá a je třeba se věnovat individuálním okolnostem případu. Nelze souhlasit ani s úvahou žalobce, dle které by mu mohlo být ku prospěchu spáchání loupeže v rámci organizované skupiny, neboť právě spáchání trestného činu v rámci organizované skupiny je kvalifikační okolností zakládající u mnoha trestných činů použití vyšší trestní Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

sazby (např. u zločinu loupeže dle ust. § 173 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, pro nějž byl žalobce odsouzen) i obecnou přitěžující okolností dle ust. § 42 písm. p) trestního zákoníku; dle popisu skutku v odsuzujícím trestním rozsudku (sp. zn. 56 T 7/2016) byl žalobce navíc jedním z nejaktivnějších členů skupiny při samotném páčání činu včetně osobního užití fyzického násilí vůči poškozenému, což žalovaný v napadeném rozhodnutí adekvátně reflektoval. Nelze přijmout ani argument žalobce o uložení trestu soudem při spodní hranici zákonné trestní sazby, neboť i když trest odnětí svobody v délce šesti let z trestní sazby 5 – 12 let se blíží její spodní hranici, je třeba si uvědomit, že již samotná výše trestní sazby (především její dolní hranice) nepodmíněného trestu je natolik přísná, že z toho nelze vyvodit jakoukoli bagatelizaci jednání žalobce, kterému byl navíc, jak uvedl žalovaný, uložena ze všech čtyř obžalovaných (další obžalovaný byl projednáván samostatně) druhý nejprísnejší trest (vizte rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2018 sp. zn. 56 T 7/2016). Ve správním řízení pak žalobce tento trestný čin v podstatě popíral, uváděl, že neví, proč byl odsouzen, asi na přání státního zastupitelství, ve světle tohoto vyjádření je značně relativizováno vyjádření právního zástupce, který uvedl, že žalobce svého jednání lituje, nemůže to zvrátit shora konstatovanou vysokou závažnost.

65. Je třeba připustit, že trestný čin loupeže byl spáchán v roce 2015 a žalobce již vykonal uložený trest odnětí svobody, a to ke dni 18. 1. 2022. Žalovaný mohl k těmto okolnostem pro úplnost vyhodnocení situace žalobce přihlídnout. Nicméně, toto nepřihlídnutí nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí s ohledem na to, že žalobce nebyl od vykonání trestu odnětí svobody propuštěn na svobodu, stále se z různých důvodů nachází ve vazbě, od té doby s ním bylo vedeno několik trestních řízení, dále dosud nevykonal uložený trest vyhoštění. Na žalobce je do doby pravomocného odsouzení třeba pohlížet jako na nevinného, nicméně uvedené v kombinaci s výše posouzenou závažností spáchaného trestného činu loupeže nesvědčí o tom, že by v případě žalobce bylo třeba ustoupit od aplikace vylučující klauzule. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 12. 2020 č.j. 1 Azs 396/2020-37: *„Přitom platí, že čím závažnější byl spáchaný čin, tím menší význam tyto faktory mají (srov. Praktická příručka: Vyloučení, leden 2017, dostupná na <https://www.easo.europa.eu>).“*
66. Lze tak shrnout, že uplatnění vylučující klauzule dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu bylo v daném případě plně namístě, a žalobní námitky jsou nedůvodné.
67. S ohledem na shora uvedené soud napadené rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. zrušil. V souladu s ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku žalovaného v dalším řízení zavazuje (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
68. Žalobce poukazoval na rozsudek SDEU ze dne 29. 7. 2019 ve věci C-5561/17 Alexej Torubarov vs. Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, a na základě toho a na základě nekonzistentního postupu žalovaného dovozoval, že by měl soud změnit napadené rozhodnutí a sám rozhodnout o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. V daném případě však nejsou splněny podmínky, za kterých by ve smyslu uvedeného rozsudku soud mohl sám udělit žalobci mezinárodní ochranu, neboť není dána situace, kdy by žalovaný v napadeném rozhodnutí porušil předchozí závazný právní názor soudu resp. kdy by nové rozhodnutí žalovaného nebylo v souladu s předchozím rozsudkem soudu. To ostatně uvedl i sám žalobce, že žalovaný závazný právní názor Nejvyššího správního soudu neporušil.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

69. Soud o věci rozhodl přednostně s ohledem na to, že žalobci byl uložen trest vyhoštění, kdy dle § 32 odst. 4 zákona o azylu je soud vázán lhůtou 60 dnů pro rozhodnutí.
70. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč, tedy celkem 6 200 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2024, tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu) a náhradu hotových výdajů po 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 6 800 Kč + DPH o sazbě 21%, celkem tedy 8 228 Kč včetně DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha dne 28. ledna 2025

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.